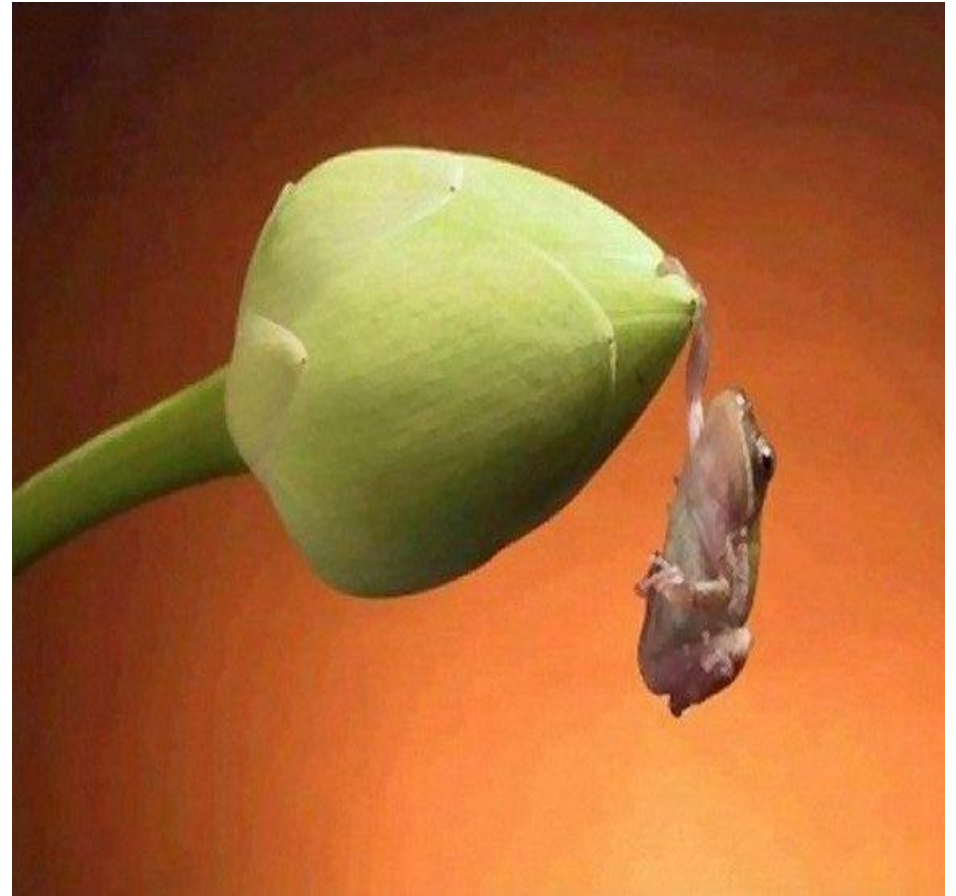

A fenntartható fejlődés globális kihívásai

- Társadalmi igazságtalanság, növekvő konfliktusok, fokozódó szegénység
- Erkölcsi hanyatlás
- A környezet degradációja, az erőforrások szűkössége a növekedés fenntartásához
- Alkalmazkodási kényszer a változó környezethez, pl. éghajlatváltozás
- Visszatérő gazdasági válságok – növekedési kényszer

Mi a fenntartható fejlődés

A jelen szükségleteinek kielégítése a jövő sérelme nélkül.

„Addig nyújtózkodj,
amíg a takaród ér”

Két feltétel:

Környezeti megfelelés: Úgy nő a gazdaság, hogy az abszolút értelemben szétválik a környezeti terhek növekedésétől

Társadalmi igazságosság: a megtermelt javak/terhek igazságosan kerülnek elosztásra a társadalomban

Hogy érvényesül ez a két feltétel ma a világban?

Növekedési trendek a XX. században

- A világ népessége 4,3-szorosára nőtt
- A világ energiafogyasztása megtízszereződött
- A széntermelése hétszereződött
- A vízkivétel kilencszereződött
- 4-szer több marha
- 3,4-szer több juh,
- 11,2-szer több kecske
- 9,5-szer több sertés
- 15,2-szer több baromfi került tenyésztésbe

A környezeti rendszerek eltartóképességen túli használata

A lábnyom összetevői

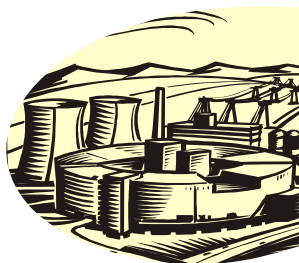
Az ökológiai lábnyom összetevői

FOSSZILIS
ENERGIA-
HORDOZÓK

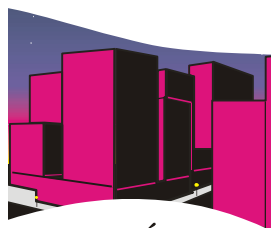
ÉPÍTETT
KÖRNYEZET

ÉLELMISZER
ELŐÁLLÍTÁS

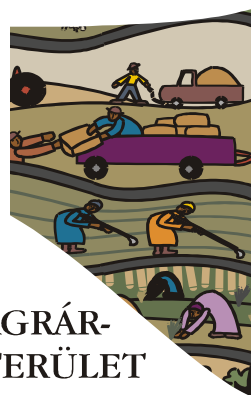
FAFANYAG

ENERGIAGAZDASÁG
ÁLTAL HASZNÁLT
TERÜLET

LAKÓ-
TERÜLET

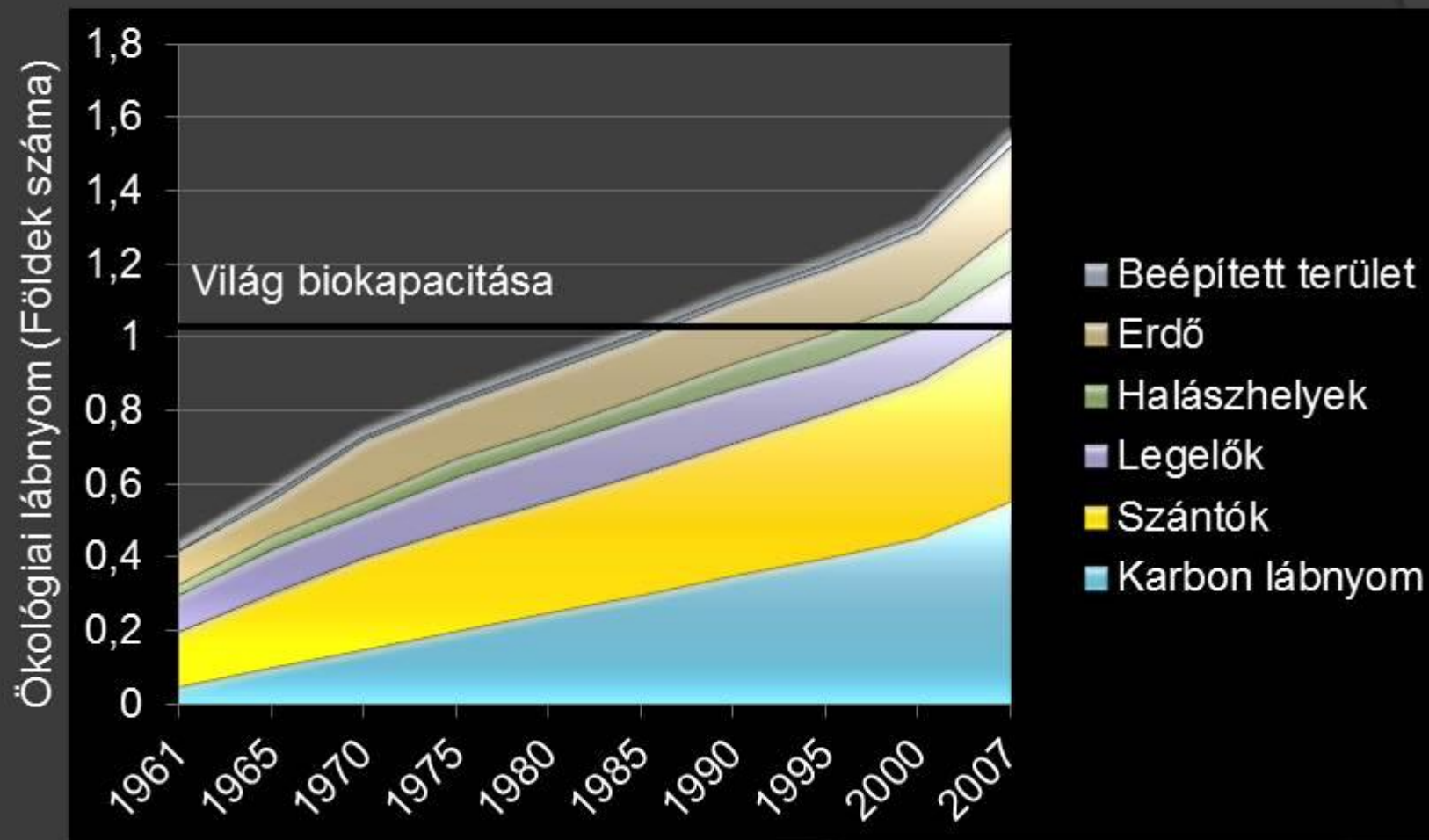

AGRÁR-
TERÜLET

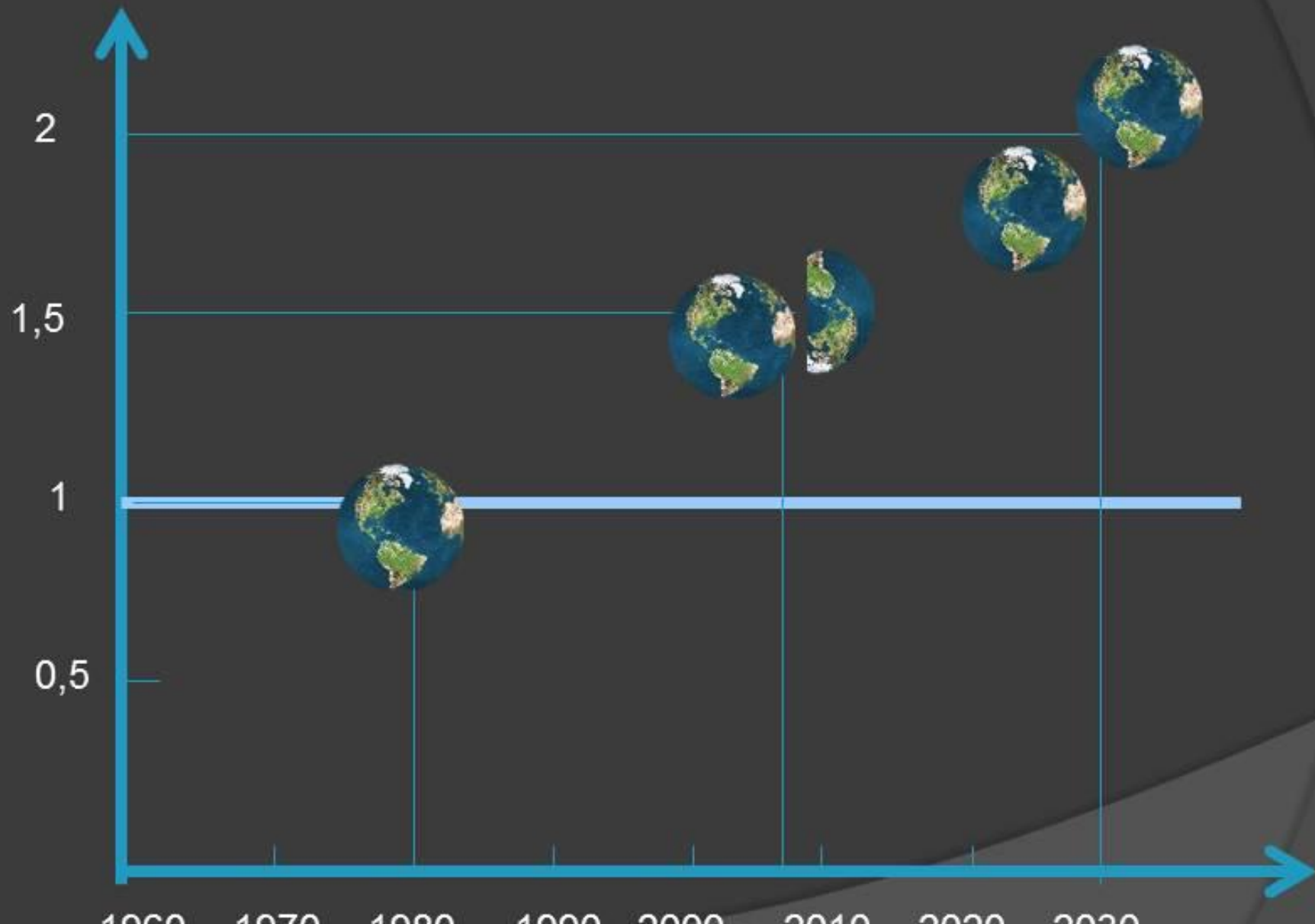

ERDŐGAZDASÁG
TERÜLETE

Az emberiség ökológiai lábnyoma 1961-2007

Az ökológiai terhelés növekedése

Kinek mennyivel kellene több bolygó?

Nincs elegendő erőforrás a növekedés fenntartásához

A teljes földterület 149 millió négyzetkilométer

Ebből művelt terület 20 millió

Szántóföld 7.1 millió

Él 6.8 milliárd ember

0.3 ha művelt terület

0.1 ha szántó jut

Évente 75 milliárd tonna talaj erodálódik

Kínában az erózió üteme a természetes regenerációs képesség 57-szerese,
Európában 17-szeres,
Amerikában 10-szeres,
Ausztráliában 5-szörös

Ilyen ütemben 60 év alatt elfogy a talaj

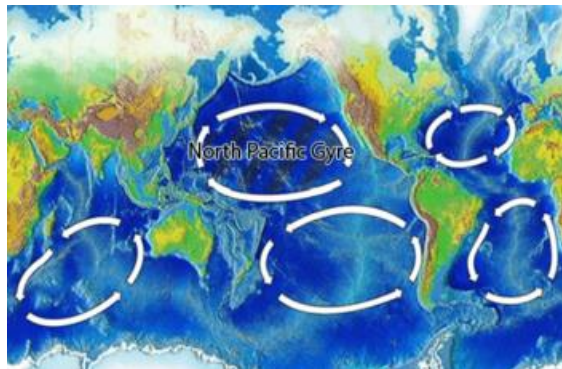
Tények: erőforrás válság

- Olajcsúcs
- Talajcsúcs
- Vízcsúcs
- Foszfor csúcs
- „A fele elfogyott”
- A Földön sokkal gyorsabb a talaj pusztulása, mint megújulása
- Egy átlagos földlakó éves vízlábnyoma 1,24 millió liter édesvíz
- 50-130 évre van elegendő foszfortartalmú ásvány, de elértük a kitermelési csúcst

Az emberiség legnagyobb építménye

The Great Pacific Garbage Patch:

- 2500 km átmérőjű, 10-30 m mély, 100 millió t tömegű
- Az óceánok minden négyzetméterén 46 műanyag tárgy lebeg
- Évente 1 millió madár és 100 000 emlős pusztul el

Éghajlatváltozás

1750 – 2011 között 40%-nőtt az ÜHG koncentráció

1880 és 2012 között a globális föld- és tengerfelszíni hőmérséklet kombinált értéke 0,85 °C-kal emelkedett.

A tengerszint emelkedésének mértéke a XX. században 20.32 cm volt.

előrejelzések 0,3 – 4,8 °C között szórnak

tengerszint emelkedés az évszázad végére 26-82 cm, a legrosszabb forgatókönyv szerint 91 centiméter lehet

Biológiai sokféleség

A tudomány jelenleg 1,75 millió fajt írt le, és 9-14 millió élőlény fajt valószínűsít a Földön

A mezőgazdaság kezdete óta (11 ezer év) 40%-kal zsugorodott az erdők területe a földön

évente egy valamivel nagyobb, mint Svájc (4,1 millió ha) nagyságú területtel csökken az erdők kiterjedése.

A természetes háttérkihalás 1-5 faj kihalását feltételezi évente.

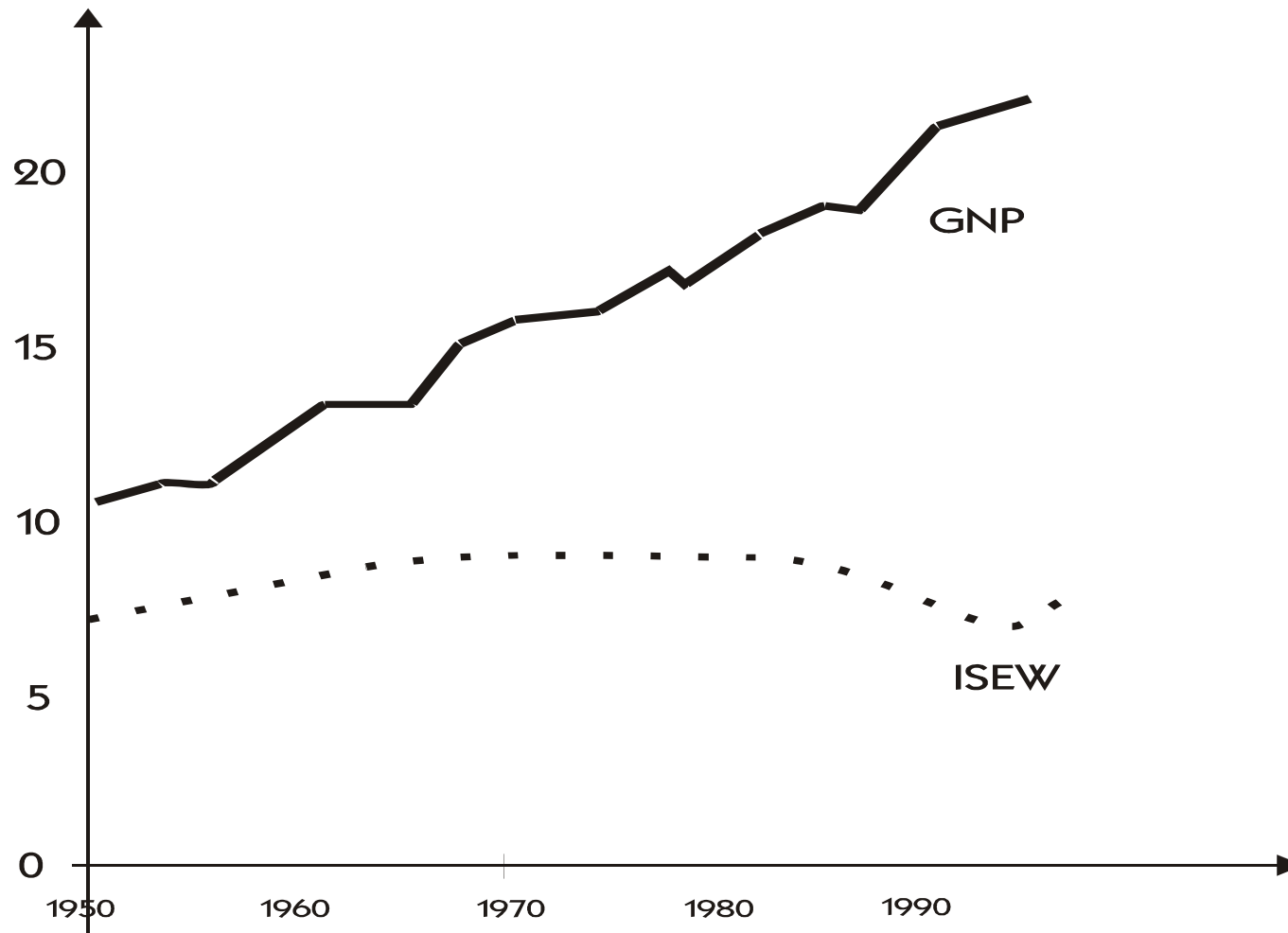
Becslések szerint jelenleg óránként hal ki egy faj, a többségük azelőtt, hogy megismertük volna

Vagyis, ma ezerszer-tízezerszer gyorsabban pusztulnak ki a fajok

Évente kb. 30 ezer fajt veszítünk el, egy faj képződéséhez jó 10 000 évre van szükség.

Egy növényfaj kihalása 30 - arra a fajra specializált - szervezet kihalásához vezet.

Gazdasági növekedés és társadalmi jólét

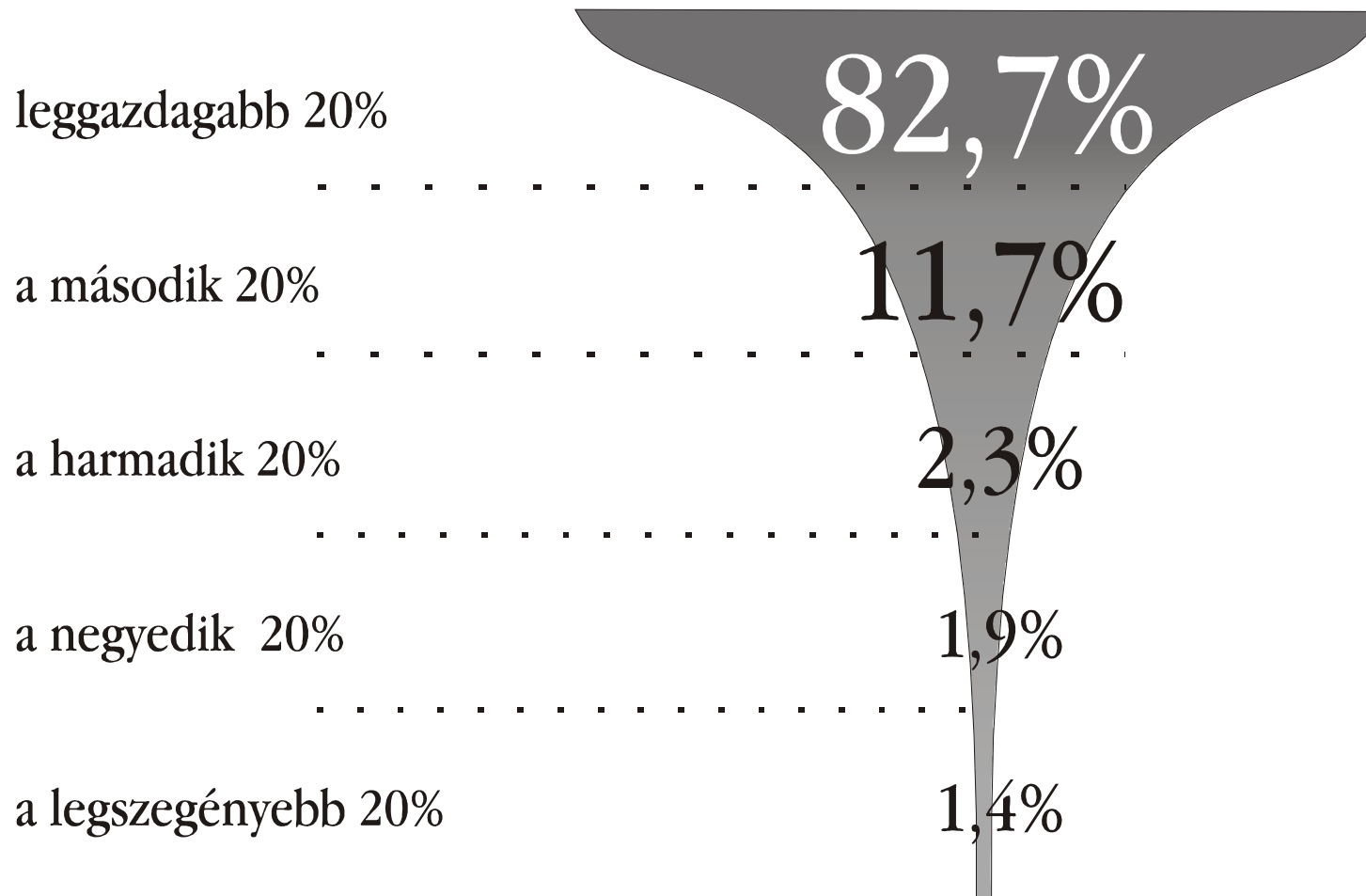

Bruttó nemzeti termék és a fenntartható gazdasági jólét.

A globális társadalmi olló

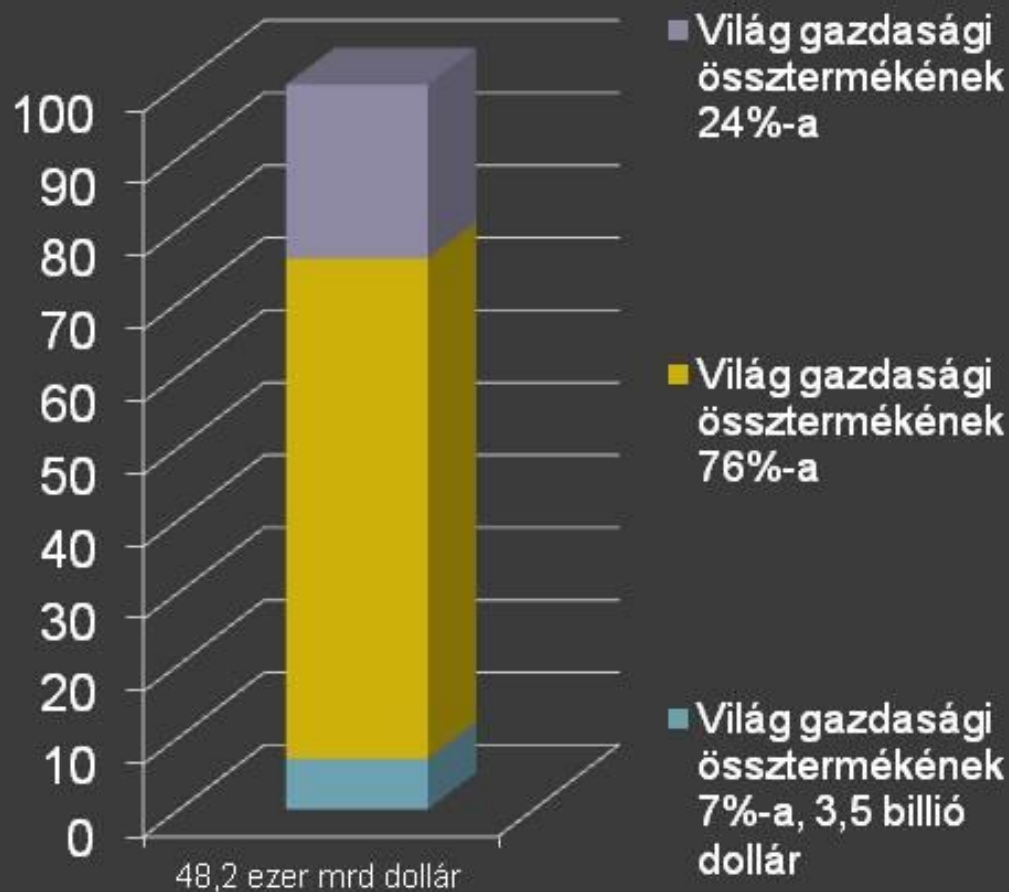

A világ népessége és jövedelme

Hogy osztozik 7 milliárd ember a világ gazdasági össztermékén?

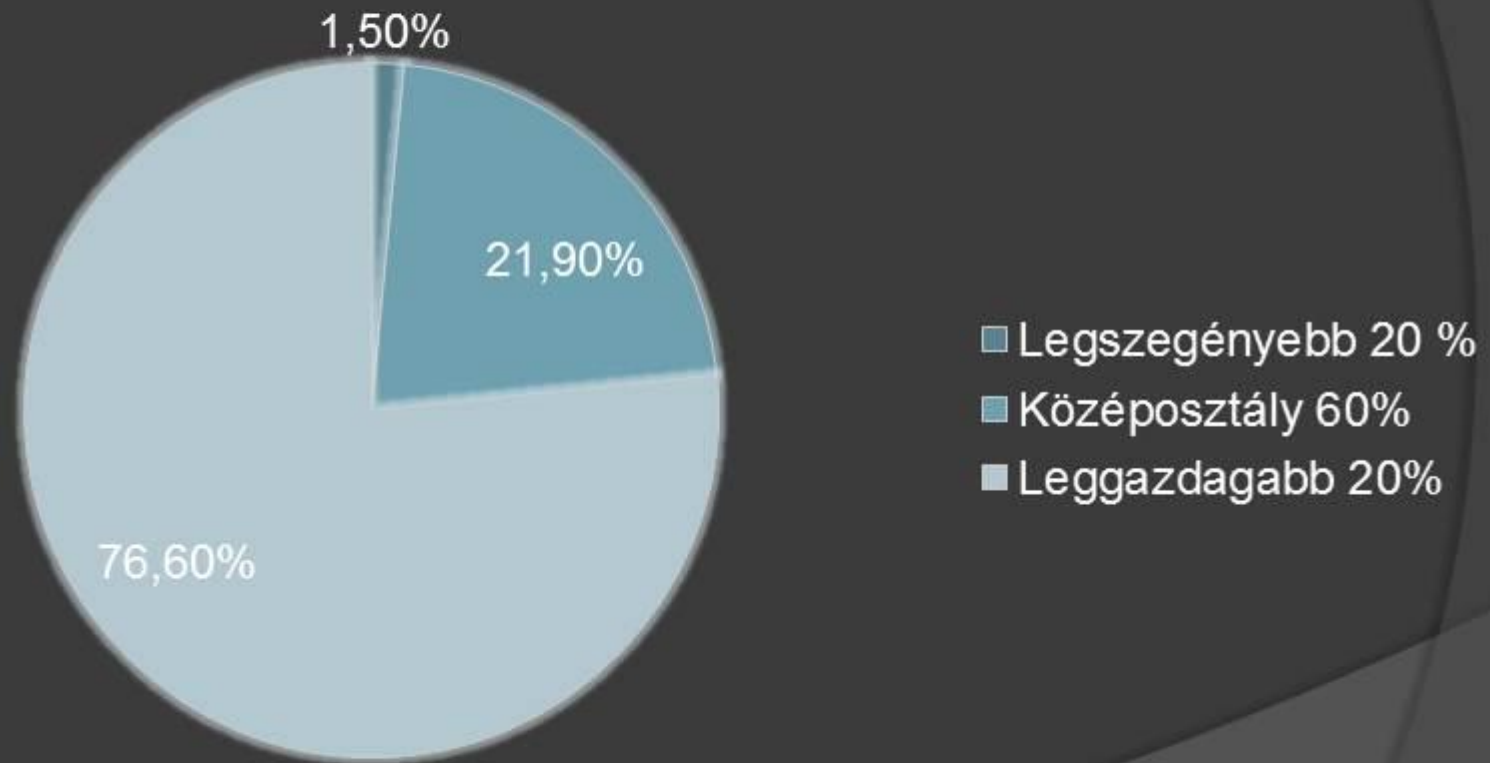

Az emberek száma és százaléka a különböző szegénységi szinteken 2005-ben

A személyes fogyasztás megoszlása a világban - 2005

Fogyasztás

Forrás: World Bank Development Indicators 2008

Mi kell a megoldáshoz?

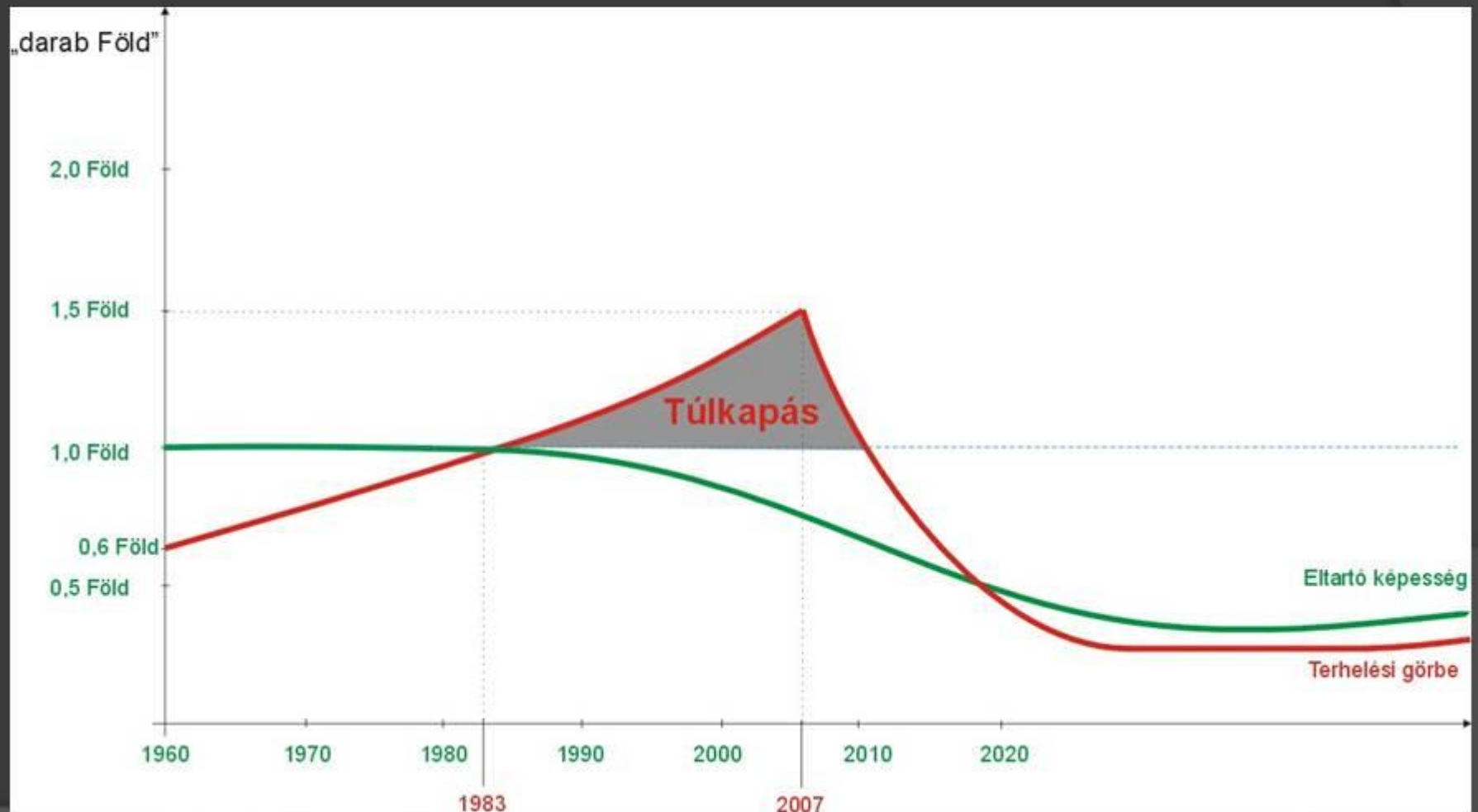
Megment-e bennünket a tudomány?

Új makrogazdasági modell

- Tartalékok a pocsékolásból: a gazdaság érdekelt a hatékony erőforrás-felhasználásban, de ellenérdekelt a társadalmi hatékonyságban
- Új makrogazdasági modell: a makrogazdaságot meg kell szabadítani attól, hogy a fogyasztás növekedése az egyetlen hajtóereje
- Csak az olyan növekedés a hasznos, amely csökkenti az erőforrások felhasználását, a környezeti terheket

Lehetséges jövőkép 3. Fenntarthatóság

Mi kell a megoldáshoz?

A szegénység felszámolása

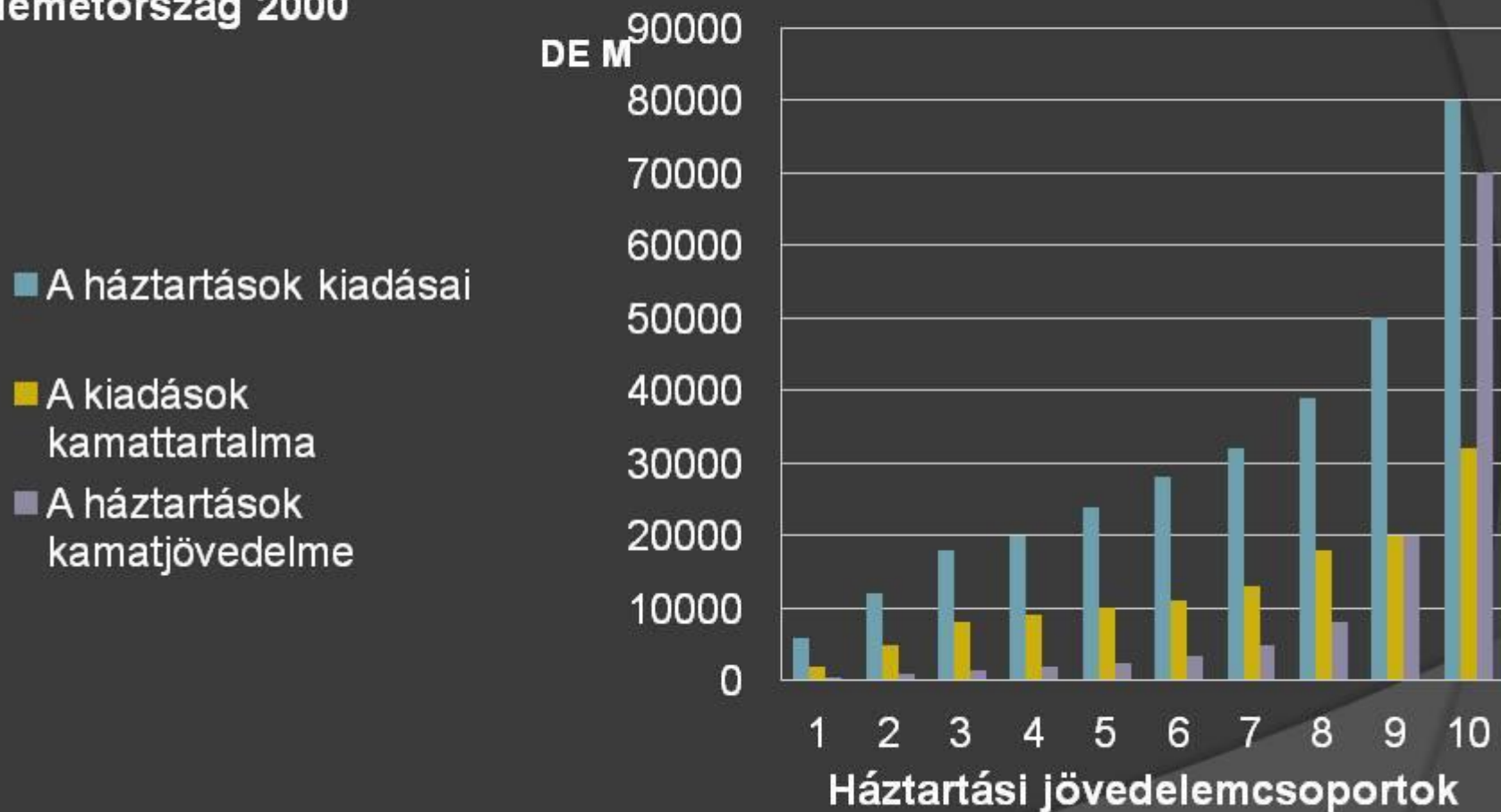
Nem a megtermelt javakat, hanem a javak megtermelésének feltételeit kell újra osztani!

A szegénységet mechanizmusok termelik bővítetten újra – ezért az ezeket a mechanizmusokat létrehozó és fenntartó intézmények lecserélésre van szükség: kamatos pénz, tőkemaximalizálás, vagyonfelhalmozás, erőforrások tulajdonlása

A jövedelem átrétegződése a német társadalomban

Németország 2000

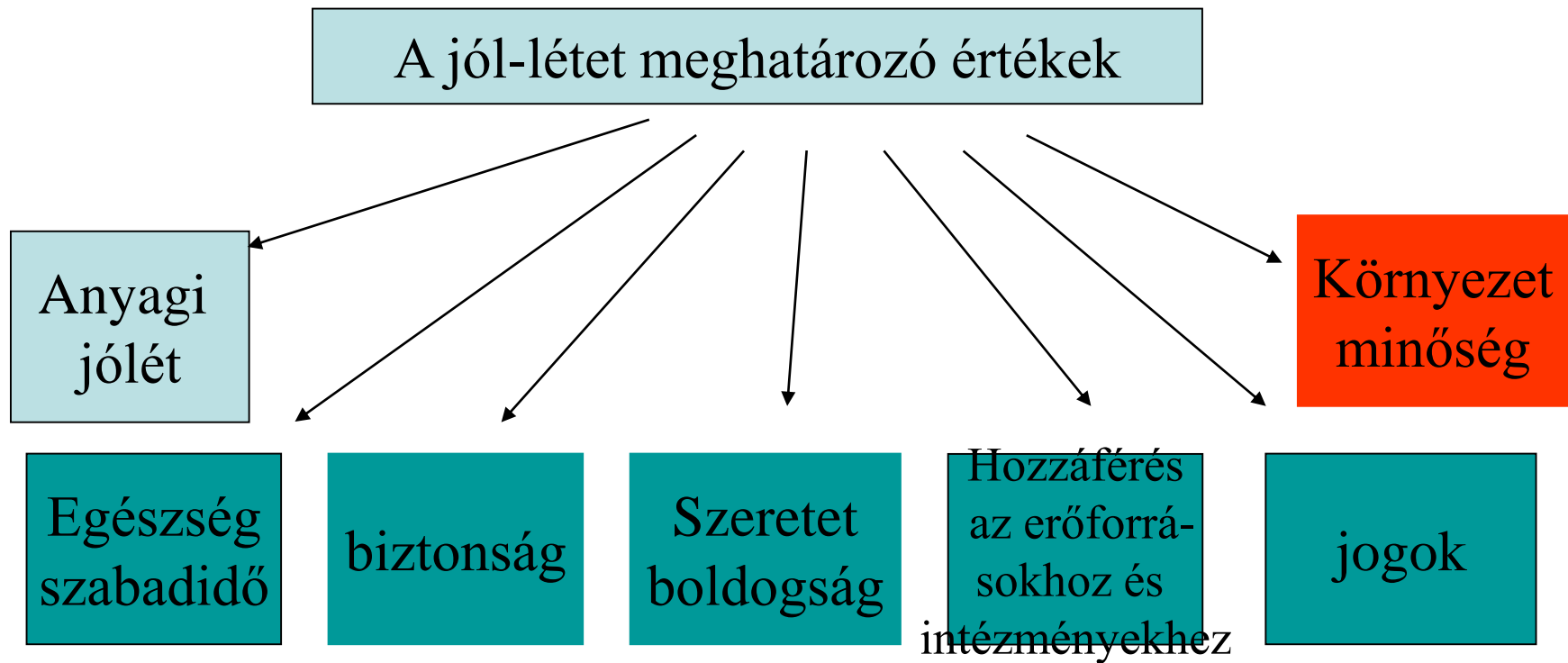

Forrás: Helmut Creutz, Deutsche Bundesbank, Statistisches Bundesamt

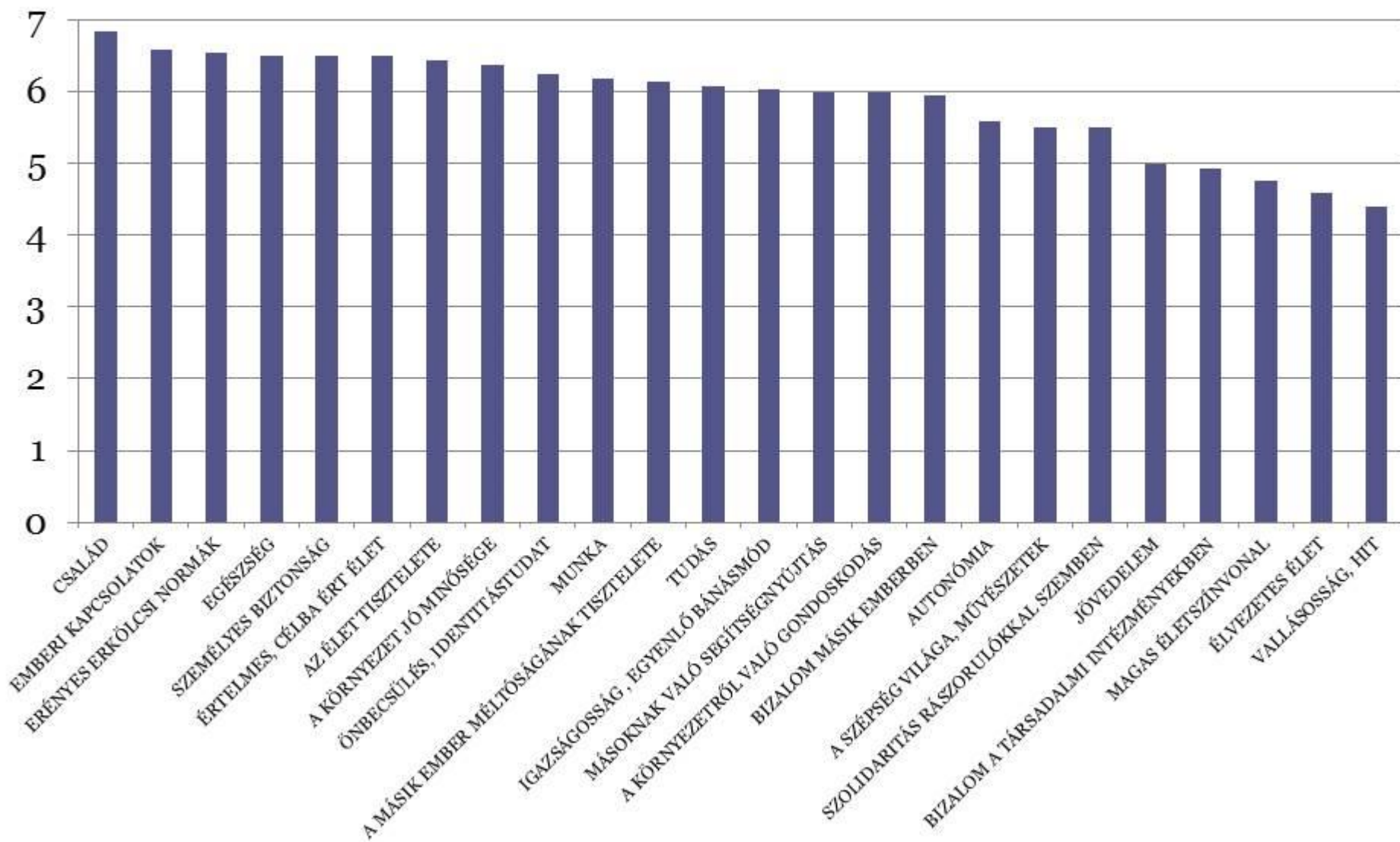
Mi kell a megoldáshoz?

Az értékrend megváltoztatása, annak a belátása,
hogy nem az anyagi jólét termeli a jólétet,
hanem a jólét a jólétet.

A nem fenntartható társadalom gyökere: az értékek meghatározzák a felépítményt

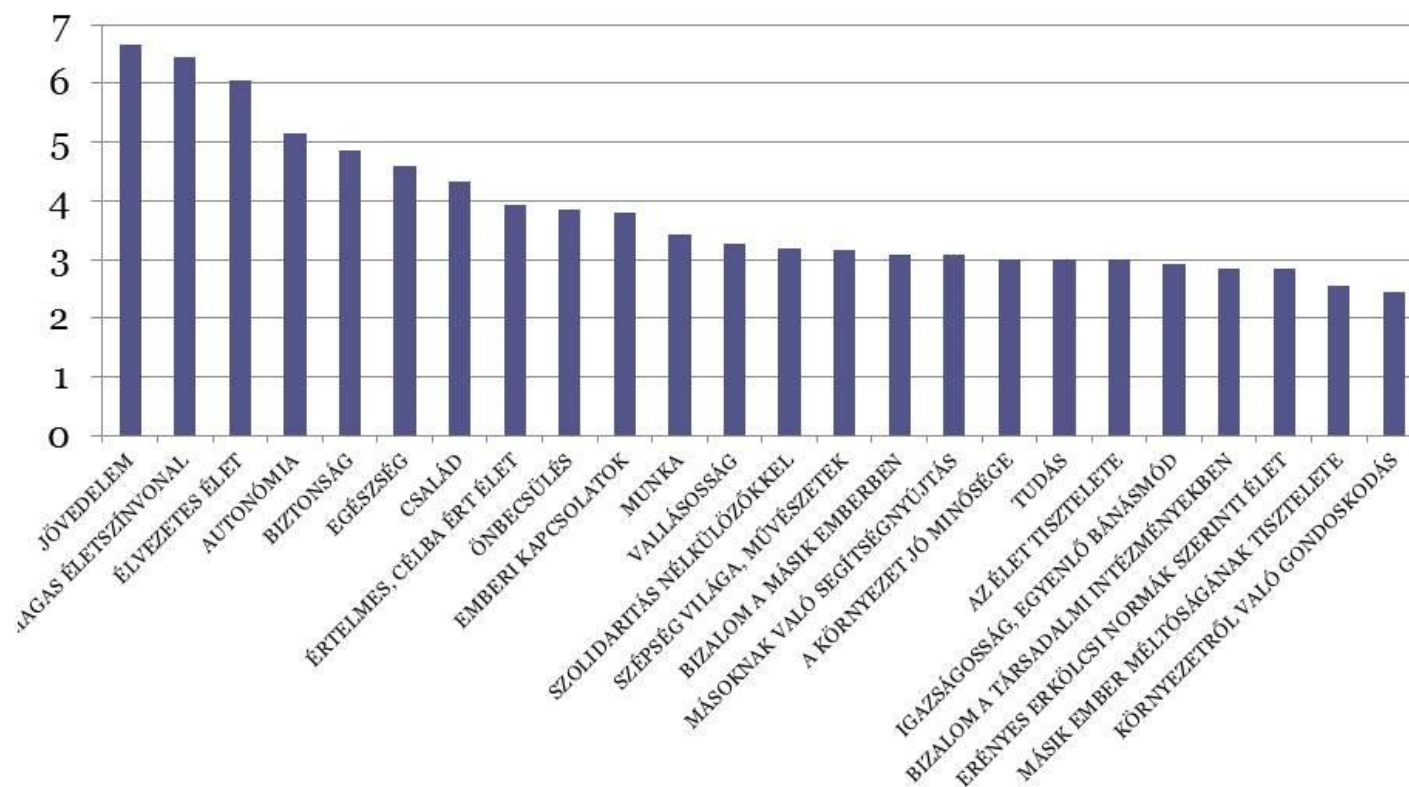

ÉRTÉKEK SAJÁT ÉRTÉKRENDEN 7-ES SKÁLÁN

ÉRTÉKEK A MAGYAR TÁRSADALOM ÉRTÉKÍTÉLETÉBEN

FONTOSSÁG 7-ES SKÁLÁN

Mi kell a megoldáshoz?

A fennálló intézmények és struktúrák a helyes értékrendet erősítsék meg, és ne a fenntarthatatlanság értékrendjét sugározzák!

A legjobb nevelés a jó példa, a példamutatás

Mi kell a megoldáshoz?

- A fenntartható fejlődés a helyes mérték és helyes értékek megtalálását kívánja

Az emberi jellem fejlődése, az önzéstől az együttműködésen át, a globális felelősségvállalásig terjed!

Milyen a fenntartható társadalom?

- Nem érdekek, hanem értékek mentén szerveződik
- Én helyett mi, együtt
- Önzés helyett kölcsönös nagylelkűség
- Az együttműködés, mások szolgálata az emberi agy természetes kívánsága
- Az érett öntudat felismeri, hogy a valódi szabadság nem az egyén elsőbbsége a közösség felett, hanem éppen annak szolgálata